

โครงการพัฒนาพื้นที่พรุقابแดง

หมู่ ๗ ตำบลไพรวัน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

ข้อมูลทั่วไป

โครงการพัฒนาพื้นที่พรุقابแดง ตั้งอยู่ที่บ้านโคกยามู หมู่ ๗ ตำบลไพรวัน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ครอบคลุมพื้นที่ดำเนินการ ๑,๕๔๘ ไร่ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๐ ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ นำผลการทดลองปลูกปาล์มน้ำมันของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ขยายผลไปยังพื้นที่ที่เหมาะสม โดยมีประชากรเข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๖๕ ครัวเรือน ๓๘๘ ราย นับถือศาสนาอิสลาม ๕๑ ครัวเรือน พุทธ ๑๔ ครัวเรือน

สภาพพื้นที่

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มสลับสันทราย โดยดินส่วนใหญ่ชุดดินนราธิวาสที่มีลักษณะเป็นดินอินทรีย์ (peat) ซึ่งดินชั้นล่างอาจพบดินเลนตะกอนน้ำทะเลที่มีสารไพไรต์ (FeS_2) อยู่เป็นจำนวนมาก ในพื้นที่ประกอบด้วยชุดดินจำนวน ๓ ชุดดิน ดังนี้

ชุดดินบาเจาะ (Bc) ลักษณะเป็นดินทรายลิกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน มีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง ดินล่างเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน มีสีน้ำตาลสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีเหลืองปนแดง มีค่า pH ๕.๕ - ๖.๐

ชุดดินบ้านทอน (Bh) ลักษณะเป็นดินทรายหนาปานกลางถึงชั้นดานอินทรีย์ ดินบนเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วนสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง ดินล่างตอนบนมีสีขาว ชั้นดินล่างถัดไประหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน มีสีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลปนแดงที่เป็นชั้นสะสมฮิวมัสและอะลูมิเนียมหรือมีเหล็กด้วย ค่า pH ๕.๕ - ๖.๐

ชุดดินระแงะ (Ra) ดินลิก ดินบนเป็นดินร่วน มีสีดำหรือเทาปนดำ มีอินทรีย์วัตถุมาก ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลปนปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากความเป็นกรดที่รุนแรงดินนี้จะเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วถ้ามีการทำให้ดินแห้งเป็นระยะเวลานาน (pH ๔.๐ - ๕.๕)

823200 823900 824600 825300 826000

แผนที่แสดงชุดดิน
โครงการพัฒนาพื้นที่พรุกาบแดง บ้านโคกยามู ตำบลไพรวัน อำเภอดงหลวง จังหวัดนราธิวาส

การประกอบอาชีพ

โครงการพัฒนาพื้นที่พหุภาคี มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๖๕ ครัวเรือน ประชากรในพื้นที่มีการประกอบอาชีพแบ่งเป็นอาชีพภาคการเกษตร จำนวน ๖๓ ครัวเรือน (๙๖.๙๒%) ซึ่งทำการเกษตรผสมผสาน ๘๗.๖๙%, เกษตรเชิงเดี่ยว ๙.๒๓% และอาชีพนอกภาคการเกษตร จำนวน ๒ ครัวเรือน (๓.๐๗%) โดยมีการประกอบอาชีพพนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ ซึ่งผู้ที่ทำอาชีพนอกภาคการเกษตรมีการทำเกษตรเป็นอาชีพเสริมทั้งหมด

อาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
๑. ภาคการเกษตร	๖๓	๙๖.๙๒
- เกษตรผสมผสาน	๕๗	๘๗.๖๙
- เกษตรเชิงเดี่ยว	๖	๙.๒๓
๒. นอกภาคการเกษตร*	๒	๓.๐๗
- พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	๒	๓.๐๗
- รับจ้างทั่วไป	-	-
- ค้าขาย	-	-
๓. อาชีพอื่นๆ**	-	-

* ผู้ที่ทำอาชีพนอกภาคเกษตรและทำเกษตรเป็นอาชีพเสริม ๑๐๐%

** ผู้สูงอายุ/ไม่มีอาชีพ

รายได้ประชากร

จากการสำรวจข้อมูลรายได้เฉลี่ยประชากรโครงการพัฒนาพื้นที่พหุภาคี (๖๕ ครัวเรือน) ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๓ พบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ ๒๒๒,๒๔๐ บาท/ครัวเรือน/ปี ซึ่งมีประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๕๐ ครัวเรือน (๗๖.๙๓%) และมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยจำนวน ๑๕ ครัวเรือน (๒๓.๐๗%)

รายได้	ครัวเรือน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐	๒๗	๔๑.๕๓
๕๐,๐๐๑ - ๑๐๐,๐๐๐	๑๑	๑๖.๙๓
๑๐๐,๐๐๑ - ๑๕๐,๐๐๐	๖	๙.๒๓
๑๕๐,๐๐๑ - ๒๐๐,๐๐๐	๓	๔.๖๒
มากกว่า ๒๐๐,๐๐๐	๑๘	๒๗.๖๙

จากการสำรวจข้อมูลรายได้ประชากรที่ประกอบอาชีพภาคการเกษตร (๖๓ ครัวเรือน) ซึ่งทำการเกษตรผสมผสาน จำนวน ๕๗ ครัวเรือน (๙๐.๔๘%) และเกษตรเชิงเดี่ยว จำนวน ๖ ครัวเรือน (๙.๕๒%)

อาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ภาคการเกษตร	๖๓	๑๐๐
- เกษตรผสมผสาน	๕๗	๙๐.๔๘
- เกษตรเชิงเดี่ยว	๖	๙.๕๒

ในปี ๒๕๖๓ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จำแนกรายได้ภาคการเกษตรของประชากร โครงการพัฒนาพื้นที่พรุقابแดง พบว่า ประชากรมีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยเท่ากับ **๑๓๘,๗๘๒ บาท/ครัวเรือน/ปี** ซึ่งมีประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๔๙ ครัวเรือน (๓๗.๗๘%) และมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๑๔ ครัวเรือน (๒๒.๒๒%)

รายได้	ครัวเรือน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐	๓๘	๖๐.๓๑
๕๐,๐๐๑ - ๑๐๐,๐๐๐	๑๑	๑๗.๔๖
๑๐๐,๐๐๑ - ๑๕๐,๐๐๐	๔	๖.๓๕
๑๕๐,๐๐๑ - ๒๐๐,๐๐๐	๒	๓.๑๘
มากกว่า ๒๐๐,๐๐๐	๘	๑๒.๖๙

กลุ่มอาชีพ

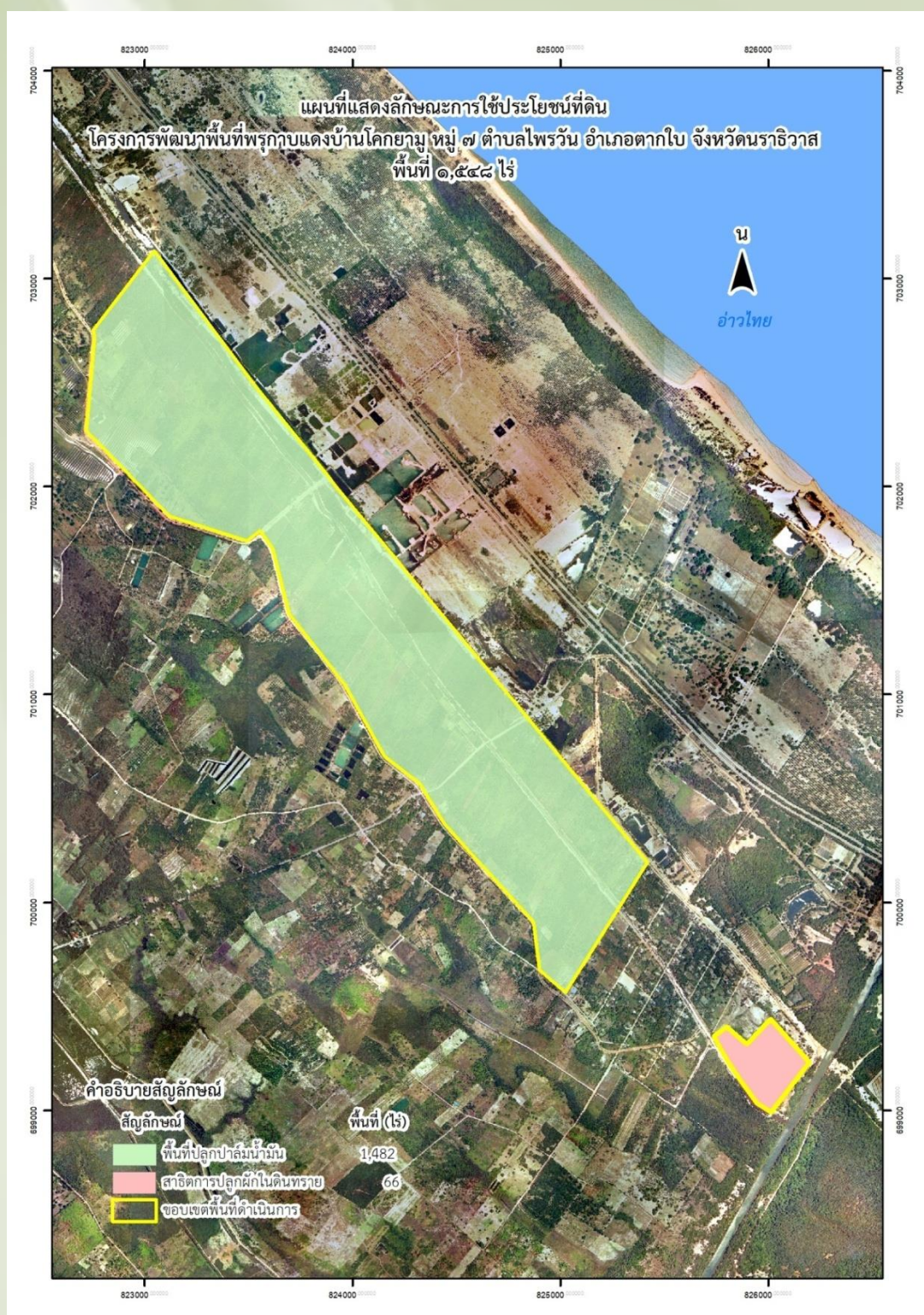
จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มอาชีพในพื้นที่ โครงการพัฒนาพื้นที่พรุقابแดง ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๓ พบว่ามีกลุ่มอาชีพต่างๆ ดังนี้

กลุ่ม	จำนวน (ราย)	รับผิดชอบโดย
กลุ่มกระจุจทราย	๒๐	สำนักงานพัฒนาชุมชน
กลุ่มกระจุจนราบาฮาเกีย	๒๐	มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ
กลุ่มปลูกผักในพื้นที่แปลง ๖๖ ไร่	๖๓	มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ
กลุ่มปลูกแตงโมปลอดสารพิษ	๑๐	มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ
กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ	๔	มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงการพัฒนาพื้นที่พรุกาบแดง มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๕๔๘ ไร่ ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการทำเกษตรทั้งหมด โดยมีการปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๔๘๒ ไร่ และการปลูกพืชผัก ๖๖ ไร่

การใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)
ปาล์มน้ำมัน	๑,๔๘๒
พืชผัก	๖๖

การพัฒนาพื้นที่โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เข้าไปดำเนินกิจกรรมในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่พรุقابแดง ทั้งการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตั้งแต่ปี ๒๕๒๖-๒๕๖๓ อาทิเช่น ปรับปรุงพื้นที่โดยวิธีการยกทรง การปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๓ เพื่อปรับสภาพพื้นที่ทำกินราษฎรให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ อาทิเช่น ด้านการเกษตร ส่งเสริมการปรับปรุงดิน การปลูกผักในพื้นที่ดินทราย และด้านการศึกษา ทดลอง วิจัย เกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันในดินอินทรีย์ ให้มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่หมู่บ้าน และความต้องการของเกษตรกรให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เข้าไปดำเนินการพัฒนาพื้นที่ดังนี้

๑) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- (๑) ปรับปรุงพื้นที่โดยวิธีการยกทรงและปรับปรุงดินโดยใช้หินปูนฝุ่น
- (๒) ปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ ๓ (ขุดคุ้ยทรง) ๑,๔๘๒ ไร่
- (๓) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยการปลูกหญ้าแฝกบริเวณขอบถนน ไหล่ทางริมคลองสาธารณะ

๒) การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

๒.๑) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- (๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ พืชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน สำหรับใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล จำนวน ๓๐ ครัวเรือน
- (๒) ส่งเสริมและสาธิตการปลูกผักในดินทราย (ร่วมกับมูลนิธิปิดทองหลังพระ) พื้นที่ ๖๖ ไร่
- (๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลา (ปลานิล ปลาดุก ปลาเทโพ ปลาขาว) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงปลาในบ่อดิน จำนวน ๔ ครัวเรือน
- (๔) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (เป็ด ไก่) จำนวน ๓๐ ครัวเรือน

๒.๒) การสนับสนุนองค์ความรู้

(๑) อบรม

- (๑.๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนพันธุ์ไก่ (พื้นเมือง) และอาหารไก่ จำนวน ๒๘ ราย
- (๑.๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงเป็ดเทศ พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนพันธุ์เป็ดเทศ และอาหารเป็ด จำนวน ๑๔ ราย
- (๑.๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงไก่ลูกผสมพื้นเมือง พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนพันธุ์เป็ดเทศ และอาหารเป็ด จำนวน ๒๐ ราย
- (๑.๔) เกษตรกรได้รับการอบรมการจักรสานผลิตภัณฑ์ (กระจูด) จำนวน ๒๐ ราย

๒) การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (ต่อ)

(๑.๕) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการและการวางแผนการปลูกพืชตามฤดู เพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิต จำนวน ๒๐ ราย

(๑.๖) เกษตรกรได้รับการอบรมภายใต้ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จำนวน ๔ หลักสูตร เกษตรกรเข้ารับการอบรมจำนวน ๒๐ ราย

(๒) การสาธิตในพื้นที่

(๒.๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๑๘ ราย

(๒.๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ จำนวน ๖๐ ราย

(๒.๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปูนเพื่อปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น) จำนวน ๒๐ ราย

(๓) การศึกษาดูงาน

(๓.๑) เกษตรกรได้รับการศึกษาดูงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ โดยการศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด (พัทลุง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช) จำนวน ๒ ราย

๓) การศึกษา ทดลอง วิจัย และทดสอบสาธิต

(๑) ศึกษาหาวิธีการปรับปรุงดินระดับความลึกของการปลูกปาล์มน้ำมันในดินอินทรีย์ดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๓ – ๒๕๔๔ จากผลการทดลอง พบว่า ปาล์มน้ำมันที่ปลูกในระดับความลึกที่แตกต่างกัน การใส่หินปูนฝุ่นในอัตราต่างกัน ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมี ไม่ได้ทำให้ปาล์มน้ำมันมีการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตที่แตกต่างกัน มีการเจริญเติบโตใกล้เคียงกัน และการให้ผลผลิตก็ไม่แตกต่างกันประมาณ ๔.๒๒ ตัน/ไร่ ในปี ที่ ๖ ของการให้ผลผลิต

(๒) โครงการขยายผลการปลูกปาล์มน้ำมันในดินอินทรีย์ในพื้นที่พรุقابแดง เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๕๕ สนับสนุนพันธุ์ปาล์มน้ำมันให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๓ รายเป็นผู้ดูแลแปลง ผลการทดสอบการปลูกปาล์มน้ำมันในดินอินทรีย์พื้นที่พรุقابแดง พบว่า อัตราการเจริญเติบโตดีและใกล้เคียงกันเกือบทุกด้าน การเก็บข้อมูลการปลูกปาล์มน้ำมันในดินอินทรีย์พื้นที่พรุقابแดง ขณะที่ปาล์มน้ำมันอายุ ๖ ปี พบว่า การปลูกปาล์มน้ำมันในปี ๒๕๕๑ ปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตดี ด้านผลผลิตปาล์มน้ำมันในปี ๒๕๕๑ สูงกว่าปี ๒๕๕๐ ดำรับที่มีการใส่ปูนมีค่าความเป็นกรดเป็นด่างสูง ด้านปริมาณธาตุอาหารในดินอยู่ในระดับที่เพียงพอต่อความต้องการผลผลิตปาล์มน้ำมันในปีแรกๆ มีผลผลิตไม่ดี ต่อมาได้ใส่ปุ๋ยตามความต้องการของปาล์มน้ำมันทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

๓) การศึกษา ทดลอง วิจัย และทดสอบสาธิต (ต่อ)

(๓) ทดสอบการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุจังหวัดนราธิวาส ๓ พื้นที่พรุกาบแดง พรุบาเจาะ และบ้านทรายขาวหลังการจัดการดินโดยการขุดยกร่อง โดยมีการปรับสภาพดินด้วยหินปูนบดหรือโดโลไมท์ พบว่าค่าความเป็นกรด-ด่างของดินแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงขึ้น ปฏิบัติการดินยังเป็นกรดรุนแรงถึงกรดจัด ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินอยู่ในระดับสูงมาก ส่วนปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์อยู่ระดับต่ำ ส่วนการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิต พบว่า ปาล์มน้ำมันที่ปลูกในพื้นที่พรุบาเจาะ สามารถให้ผลผลิตเมื่ออายุ ๕ ปี (๒๕๔๑) โดยผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จนถึงปี ๒๕๔๗ การให้ผลผลิตไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงมากนัก และเมื่อปาล์ม อายุ ๑๗ ปี ผลผลิตปาล์มน้ำมันเริ่มลดลง โดยปัจจุบันยังมีการศึกษาและเก็บข้อมูลการวิจัยอย่างต่อเนื่องในพื้นที่เกษตรกรที่ร่วมโครงการ

แผนที่แสดงกิจกรรมการดำเนินงาน

โครงการพัฒนาพื้นที่พรุkabแดง บ้านโคกยามู หมู่ 7 ตำบลไพรวัน อำเภอดงไกรลาส จังหวัดนราธิวาส

น

อ่าวไทย

คำอธิบายสัญลักษณ์

- กิจกรรมปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ 3 (ชุดคู-ยกร่อง) พื้นที่ 1,482 ไร่
- แปลงสาธิตการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุ พื้นที่ 104 ไร่
- แปลงสาธิตการปลูกผักในดินทราย (รวมมูลนิธิปิดทองหลังพระ) พื้นที่ 66 ไร่
- ขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ 1,548 ไร่